

Směrnice S2022-09

31. prosince 2022

Vysílání pracovníků na pracovní cesty a cestovní náhrady

Oddíl I. Obecné informace

Čl. 1 Úvod

1. Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v. v. i. (dále jen „zaměstnavatel“) vysílá zaměstnance na pracovní cesty v souladu se zákonem č. 262/2006 Sb., Zákoník práce (ZP), ve znění pozdějších předpisů.
2. Pracovní cestou se rozumí (§ 42 odst. 1 ZP) časově omezené vyslání zaměstnance zaměstnavatelem k výkonu práce mimo sjednané místo výkonu práce. Zaměstnavatel může vyslat zaměstnance na dobu nezbytné potřeby na pracovní cestu jen na základě dohody s ním. Zaměstnanec na pracovní cestě koná práci podle pokynů vedoucího zaměstnance, který ho na pracovní cestu vyslal.
3. Vysílá-li zaměstnavatel zaměstnance na pracovní cestu (§ 42 odst. 2 ZP) k plnění svých úkolů do jiné organizační složky (k jinému zaměstnavateli), může pověřit jiného vedoucího zaměstnance (jiného zaměstnavatele), aby zaměstnanci dával pokyny k práci, popřípadě jeho práci organizoval, řídil a kontroloval; v pověření je třeba vymezit jeho rozsah. S pověřením podle věty první musí být zaměstnanec seznámen. Vedoucí zaměstnanci jiného zaměstnavatele však nemohou vůči zaměstnanci jménem vysílajícího zaměstnavatele právně jednat.
4. Zaměstnavatel vysílá pracovníky na tuzemské a zahraniční pracovní cesty.
5. Zahraniční pracovní cestou (§ 154 ZP) se rozumí cesta konaná mimo území ČR. Dobou rozhodnou pro vznik práva zaměstnance na náhradu cestovních výdajů v cizí měně je přechod státní hranice ČR, kterou oznámí zaměstnanec zaměstnavateli, nebo odletu a přiletu letadla při letecké přepravě.
6. Podmínky (§ 153 ZP), které mohou ovlivnit poskytnutí a výši cestovních náhrad, zejména dobu a místo nástupu a ukončení cesty, místo plnění pracovních úkolů, způsob dopravy a ubytování, určí předem písemně zaměstnavatel; přitom přihlíží k oprávněným zájmům zaměstnance.

Čl. 2 Schvalování pracovní cesty

1. Vyslání zaměstnance na pracovní cestu a způsob jejího provedení schvaluje nadřízený pracovník zaměstnance.
2. Vyslání zaměstnance na zahraniční pracovní cestu a způsob jejího provedení schvaluje ředitel na návrh nadřízeného pracovníka zaměstnance.
3. Vyslání na zahraniční pracovní cestu dále schvaluje nositel zdroje financování a ekonomický úsek.
4. Pro schválení zahraniční pracovní cesty se použije formulář „Příkaz k pracovní cestě“.

Čl. 3

Jízdní doklady a ubytování

1. Zaměstnavatel nezajišťuje centrálně jízdní doklady a ubytování.

Oddíl II.

Druhy cestovních náhrad při pracovní cestě nebo při cestě mimo pravidelné pracoviště

Čl. 4

Jízdní výdaje

1. Náhrada jízdních výdajů (§ 157 odst. 1 ZP) za použití určeného hromadného dopravního prostředku dálkové přepravy poskytne zaměstnavatel zaměstnanci v prokázané výši.
2. Použije-li zaměstnanec (§ 157 odst. 2 ZP) na základě předchozího písemného souhlasu ředitele silniční motorové vozidlo, s výjimkou vozidla poskytnutého zaměstnavatelem, přísluší mu náhrada jízdních výdajů ve výši odpovídající ceně jízdného za prostředek hromadné dopravy.
3. Použije-li zaměstnanec (§ 157 odst. 3 ZP) na žádost zaměstnavatele silniční motorové vozidlo, s výjimkou vozidla poskytnutého zaměstnavatelem, přísluší mu za každý 1 km jízdy základní náhrada a náhrada výdajů za spotřebované pohonné hmoty.
4. V případě použití silničního motorového vozidla podle odstavce 3. vypočítá zaměstnavatel výši náhrady následovně:
  - a) spotřebu pohonné hmoty silničního motorového vozidla vypočítá z údajů o spotřebě uvedených v technickém průkazu (dále jen „TP“) použitého vozidla, který je zaměstnanec povinen předložit. Jestliže TP vozidla tyto údaje neobsahuje, přísluší zaměstnanci náhrada výdajů za pohonné hmoty, jen pokud ji prokáže TP vozidla shodného typu se shodným objemem válců. Při určení spotřeby pohonné hmoty se použije údaj o spotřebě pro kombinovaný provoz podle norem ES. Není-li tento údaj v TP uveden, vypočte se spotřeba pohonné hmoty aritmetickým průměrem z údajů v TP uvedených;
  - b) náhrada za spotřebované pohonné hmoty se vypočte násobkem ceny a množství pohonné hmoty. Cenu pohonné hmoty prokazuje zaměstnanec dokladem o nákupu, ze kterého je patrná souvislost s pracovní cestou, tj. před cestou, nebo v průběhu cesty. Jestliže zaměstnanec hodnověrným způsobem cenu neprokáže, použije se pro určení výše náhrady průměrná cena příslušné pohonné hmoty stanovená prováděcím právním předpisem vydaným Ministerstvem práce a sociálních věcí podle § 189 Zákona,
  - c) sazba základní náhrady za 1 km jízdy se použije v souladu s prováděcím právním předpisem vydaným Ministerstvem práce a sociálních věcí podle § 189 Zákona.
5. Za použití dopravního prostředku po ukončení předem dohodnutého přerušení cesty z důvodu na straně zaměstnance, po které již nenásleduje výkon práce, uhradí zaměstnavatel náhradu jízdních výdajů pouze do výše, která by náležela zaměstnanci v případě, že by k přerušení pracovní cesty nedošlo. Podobně se postupuje při předem dohodnutém přerušení cesty z důvodu na straně zaměstnance před výkonem práce.
6. Při poskytnutí náhrad jízdních výdajů za použití MHD při pracovních cestách v obci, ve které má zaměstnanec sjednané místo výkonu práce, poskytuje zaměstnavatel náhrady ve výši

odpovídající ceně jízdného platné v době konání pracovní cesty, aniž by zaměstnanec musel jízdní výdaje prokazovat. Jestliže je místo výkonu práce v pracovní smlouvě sjednáno šířeji, považuje se pro účely cestovních náhrad za pravidelné pracoviště obec, ve které nejčastěji začínají pracovní cesty, tj. Praha.

Čl. 5

Náhrada výdajů za ubytování

1. Zaměstnavatel poskytne zaměstnanci náhradu výdajů za ubytování, které vynaložil v souladu s podmínkami cesty, a to ve výši, kterou zaměstnanec prokáže.
2. Po dobu předem dohodnutého přerušení pracovní cesty z důvodu na straně zaměstnance nehradí zaměstnavatel zaměstnanci náhradu za ubytování, i když musel zaměstnanec s ohledem na podmínky pracovní cesty nebo ubytovací služby výdaje za ubytování hradit.

Čl. 6

Stravné a krácení stravného

1. Za každý kalendářní den pracovní cesty poskytne zaměstnavatel zaměstnanci stravné v minimální výši stanovené prováděcím právním předpisem vydaným Ministerstvem práce a sociálních věcí podle §189 ZP.
2. Bylo-li zaměstnanci (§ 163 odst. 2 ZP) během pracovní cesty poskytnuto jídlo, které má charakter snídaně, oběda nebo večeře, na které zaměstnanec finančně nepřispívá, krátí zaměstnavatel stravné za každé uvedené jídlo o hodnotu:
  - a) 70 % základní sazby, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
  - b) 35 % základní sazby, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin,
  - c) 25 % základní sazby, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.
3. Je-li zaměstnanec (§ 163 ZP) vyslán na pracovní cestu do místa svého bydliště, které je odlišné od místa výkonu práce nebo pravidelného pracoviště, přísluší mu stravné pouze za cestu do místa jeho bydliště, a zpět a za dobu výkonu práce v tomto místě.
4. Doba rozhodná pro právo zaměstnance na stravné v případě dohodnutého přerušení pracovní cesty z důvodu na straně zaměstnance končí ukončením výkonu práce, nebo jiným předem dohodnutým způsobem a po přerušení pracovní cesty začíná současně se začátkem výkonu práce, nebo jiným předem dohodnutým způsobem.

Čl. 7

Náhrada nutných vedlejších výdajů

Zaměstnavatel (§164 ZP) poskytne zaměstnanci náhradu nutných vedlejších výdajů, které mu vzniknou v přímé souvislosti s pracovní cestou, a to ve výši, kterou zaměstnavateli prokáže.

Oddíl III.

Cestovní náhrady při zahraniční pracovní cestě

Čl. 8

Jízdní výdaje

1. Náhradu jízdních výdajů poskytne zaměstnavatel zaměstnanci ve výši a za podmínek stanovených v Čl. IV odstavce 1 až 5 s tím, že náhradu za spotřebovanou pohonnou hmotu v cizí měně a doloženou v cizí měně je povinen uhradit jen za kilometry ujeté na území mimo ČR.
2. Použití taxi schvaluje ředitel.

Čl. 9

Náhrada výdajů za ubytování

Náhradu výdajů za ubytování, které zaměstnanec vynaložil v souvislosti s podmínkami zahraniční pracovní cesty, poskytne zaměstnavatel za podmínek stanovených v Čl. 5.

Čl. 10

Zahraniční stravné a krácení

1. Zaměstnavatel poskytne zaměstnanci při zahraniční pracovní cestě základní sazbu stravného v cizí měně stanovenou v souladu s § 170 odst. 2 ZP a prováděcím právním předpisem vydaným Ministerstvem práce a sociálních věcí podle §189 Zákona.
2. Stravné a kapesné (§ 170 odst. 3 ZP) se v závislosti na délce pobytu mimo území ČR poskytuje následovně:
  - a) při délce pobytu mimo území ČR v trvání 1–12 hodin za kalendářní den se poskytne 1/3 základní sazby, stejně se krátí i maximální výše kapesného,
  - b) při délce pobytu mimo území ČR v trvání 12–18 hodin za kalendářní den se poskytnou 2/3 základní sazby, stejně se krátí i maximální výše kapesného,
  - c) při délce pobytu mimo území ČR v trvání více než 18 hodin za kalendářní den se poskytne stravné ve výši základní sazby a kapesné až do výše základní sazby.
3. Bylo-li zaměstnanci (§ 170 odst. 5 ZP) během zahraniční pracovní cesty poskytnuto jídlo, které má charakter snídaně, oběda nebo večeře, na které zaměstnanec finančně nepřispívá, krátí zaměstnavatel stravné za každé uvedené jídlo o hodnotu:
  - a) 70 % základní sazby, trvá-li cesta minimálně 1 hodinu a maximálně 12 hodin,
  - b) 35 % základní sazby, trvá-li cesta maximálně 18 hodin,
  - c) 25 % základní sazby za každé poskytnuté jídlo, trvá-li cesta více než 18 hodin.
4. Je-li zaměstnanec (§ 170 odst. 4 ZP) vyslán na zahraniční pracovní cestu do místa svého bydliště, které je odlišné od místa výkonu práce nebo pravidelného pracoviště, přísluší mu stravné pouze za cestu do místa jeho bydliště a zpět a za dobu výkonu práce v tomto místě.
5. Doba rozhodná pro právo zaměstnance na zahraniční stravné v případě dohodnutého přerušení pracovní cesty z důvodu na straně zaměstnance končí ukončením výkonu práce, nebo jiným předem dohodnutým způsobem a po přerušení pracovní cesty začíná současně se začátkem výkonu práce, nebo jiným předem dohodnutým způsobem.

Čl. 11

Další cestovní náhrady

1. Zaměstnavatel (§ 180 ZP) může zaměstnanci poskytnout kapesné do výše 40 % zahraničního stravného.
2. Výši tohoto kapesného určí před nástupem cesty řešitel projektu, zejména ve vazbě na finanční možnosti projektu.

Čl. 12

Pojištění

1. Pojištění zaměstnance vyslaného na pracovní cestu je zajištěno hromadně na základě smlouvy uzavřené mezi zaměstnavatelem a pojišťovnou.

Čl. 13

Záloha na cestovní náhrady a její vyúčtování

1. Zaměstnavatel (§ 183 odst. 1 ZP) je povinen poskytnout zaměstnanci zúčtovatelnou zálohu až do předpokládané výše cestovních náhrad, pokud se zaměstnancem nedohodne, že záloha nebude poskytnuta.
2. Zaměstnance, kteří nedisponují služební platební kartou, vybaví ekonomický úsek před nastoupením cesty šekem na výběr valut nebo Kč, a to podle dohody se zaměstnancem.
3. Po dohodě se zaměstnancem může zaměstnavatel poskytnout zálohu i v české nebo jiné měně, než je uvedena v prováděcím předpisu v souladu s ustanovením § 183 odst. 2 ZP.
4. Jestliže se zaměstnanec se zaměstnavatelem (§ 183 odst. 3 ZP) nedohodne jinak, je zaměstnanec povinen do 10 pracovních dnů po dni ukončení pracovní cesty předložit zaměstnavateli písemné doklady potřebné k vyúčtování cestovních náhrad a vrátit nevyúčtovanou zálohu.
5. Nedohodnou-li se účastníci jinak (§ 183 odst. 5 ZP), je zaměstnavatel povinen do 10 pracovních dnů ode dne předložení písemných dokladů zaměstnancem provést vyúčtování cestovních náhrad.

Čl. 14

Použití kurzů

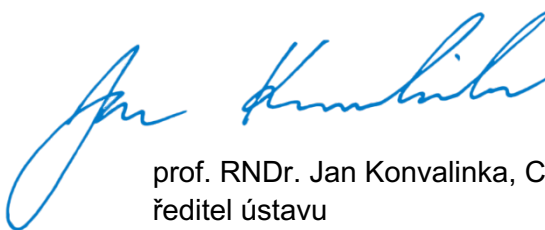
1. Pro určení korunové hodnoty zahraničního stravného (§ 183 odst. 2 ZP) a částky zahraničního stravného v dohodnuté měně v případě, že byla poskytnuta záloha, se použijí kurzy vyhlášené Českou národní bankou a platné v den vyplacení zálohy.
2. Při poskytnutí cestovních náhrad (§ 184 ZP), na které nebyla poskytnuta záloha, se pro přepočet měn použije kurz vyhlášený Českou národní bankou platný v den nástupu na zahraniční pracovní cestu.

Čl. 15
Stravné při přijetí spolupracovníka (hosta) ze zahraničí

1. Jestliže zaměstnavatel sjedná v písemné dohodě s hostem či dohodě o vzájemné výměně zaměstnanců (§ 188 zákona), že bude hostu vyslanému do ČR poskytovat stravné, poskytne jej ve výši dvojnásobku horní hranice základního stravného stanoveného prováděcím právním předpisem vydaným Ministerstvem práce a sociálních věcí podle §189 ZP a kapesné až do výše 40 % určeného stravného.

Čl. 16
Závěr

1. Zaměstnanec je povinen vykonat pracovní cestu způsobem, jakým byla schválena a v určeném termínu. Každá změna je předmětem dalšího schvalování.
2. Zahraniční i tuzemská pracovní cesta musí být provedena nejhospodárnějším způsobem. Použití silničního vozidla povoluje, nebo nařizuje pouze ředitel.
3. Zaměstnanec je povinen doložit veškeré doklady k vyúčtování do 10 pracovních dnů po ukončení cesty, není-li dohodnuto jinak.
4. Administrativní zpracování a vyúčtování pracovních cest provádí specializovaní pracovníci ekonomického úseku.
5. Tato směrnice nabývá účinnosti 1. ledna 2023 a nahrazuje směrnici 3/2013 ze dne 12. června 2013.

prof. RNDr. Jan Konvalinka, CSc.
ředitel ústavu